

III OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA EMOCJE – ŹRÓDŁO, ZNACZENIE, KONSEKWENCJE

ABSTRAKTY

Redakcja:

Iwona Domina

Joanna Jędrzejewska

Lublin, 7 lipca 2022 r.

**III Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Emocje – źródło, znaczenie,
konsekwencje”**

Abstrakty

**III Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Emocje – źródło, znaczenie,
konsekwencje”**

Abstrakty

Redakcja:
Iwona Domina
Joanna Jędrzejewska

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL
Lublin 2022

**III Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Emocje – źródło, znaczenie, konsekwencje”
7 lipca 2022 r.**

Abstrakty

Redakcja:

Iwona Domina

Joanna Jędrzejewska

Skład i łamanie:

Monika Maciąg

Projekt okładki:

Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-67194-65-5

Wydawca:

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ul. Głowackiego 35/348

20-060 Lublin

www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy:

- **dr hab. Krzysztof Guzczalski, prof. UJ**, Zakład Estetyki, Instytut Filozofii, Uniwersytet Jagielloński
- **dr Magdalena Cyrklaff-Gorczyca**, Wydział Filozofii i Nauk Społecznych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
- **dr Elżbieta Januszewska**, Katedra Psychologii Klinicznej, Instytut Psychologii, Wydział Nauk Społecznych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
- **dr Kamila Litwic-Kaminska**, Wydział Psychologii, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- **dr Karolina Ludwikowska-Świeboda**, Katedra Psychologii Emocji i Osobowości, Instytut Psychologii, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr Krzysztof Nowakowski**, Instytut Psychologii, Wydział Filozoficzny, Akademia Ignatianum w Krakowie

Komitet Organizacyjny:

- Ewelina Chodźko
- Alicja Danielewska
- Iwona Domina
- Joanna Jędrzejewska
- Kinga Kalbarczyk
- Joanna Kozłowska
- Kamil Maciąg
- Monika Maciąg
- Izabela Mołdoch-Mendoń
- Paulina Pomajda
- Marcin Szklarczyk
- Paulina Szymczyk
- Sylwia Wajs

Organizator:

Fundacja
TYGIEL

Spis treści

Wystąpienia Gości Honorowych

Interakcyjny model stresu u sportowców – podstawy, konstrukcja i praktyczne znaczenie11

Niewrażliwi i pozbawieni lęku? – funkcjonowanie afektywne psychopatów w świetle klasycznych i współczesnych koncepcji psychopatii12

Strategie regulacji emocji negatywnych a natężenie dolegliwości somatycznych.....13

Wystąpienia Uczestników

Aleksytymia – analfabetyzm emocjonalny.....17

Blaski i cienie teorii atrybucji na przykładzie eksperymentu Donalda Duttona i Arthura Arona.....18

Emocje jednostki w kontekście interpretacji dzieł sztuki wizualnej19

O penalizacji współczucia. Analiza krytyczna przestępstwa zabójstwa eutanatycznego z art. 150 k.k.20

Oblicza pokory w perspektywie psychologicznej21

Rola emocji w rozwoju prawa22

Spotkanie ze sobą – poczucie krzywdy osobistej w relacjach doświadczanych w dorosłości23

Wpływ emocji na wybór stylu odżywiania się przez współczesnego człowieka24

Indeks Autorów25

Wystąpienia Gości Honorowych

Interakcyjny model stresu u sportowców – podstawy, konstrukcja i praktyczne znaczenie

dr Kamila Litwic-Kaminska, Wydział Psychologii, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Najbardziej znana przez psychologów i rozbudowana teoria stresu i radzenia sobie, stworzona przez Lazarusa i Folkman (Lazarus, 1999), do której najczęściej odnoszą się badania sportowców, przynosi wiele problemów teoretycznych i metodologicznych w badaniach (Wrześniewski, 2000). W odpowiedzi na to, Wrześniewski (2004) zaproponował interakcyjny model radzenia sobie ze stresem po zawale serca.

Stres u sportowców dotyka wielu sfer funkcjonowania. Poza stresem życia codziennego, z którym spotyka się każdy człowiek, sportowcy narażeni są na silne, długotrwałe i negatywne napięcia związane z treningami i zawodami. Zidentyfikowane na podstawie przeglądu literatury, cztery modele dotyczące funkcjonowania sportowców w sytuacji stresu: Andersena i Williams (1988), Dolińskiego i Szmajkę (1991), Cerina i in. (2000) oraz Anshela (2001), nie pozwalają na opisanie pełni złożoności przebiegu procesu radzenia sobie ze stresem u sportowców.

Wystąpienie ma na celu przedstawienie autorskiego modelu stresu i radzenia sobie, który pozwoli na spójne wyjaśnienie funkcjonowania sportowców, uwzględniając postrzeganie, reagowanie i radzeniem sobie ze stresem u zawodników różnych dyscyplin. Proponowany model stanowi modyfikację interakcyjnego modelu stresu Wrześniewskiego (2004). Zawiera on sytuacyjne i podmiotowe uwarunkowania funkcjonowania zawodników w obrębie dwóch płaszczyzn – życiowej i sportowej, dzięki czemu możliwe było uwzględnienie dwoistości sytuacji sportowców. Ponadto model obejmuje nie tylko psychospołeczne wyznaczniki związane z poznawczym charakterem koncepcji stresu, ale także wyznaczniki somatyczne, podkreślające znaczenie stanu psychofizycznego zawodnika.

Nawiązując do praktycznej pracy z zawodnikiem, interakcyjny model stresu wskazuje na potrzebę całościowego, systemowego podejścia do wsparcia sportowca, co jest zgodne z biopsychospołecznym modelem zdrowia.

Niewrażliwi i pozbawieni lęku? – funkcjonowanie afektywne psychopatów w świetle klasycznych i współczesnych koncepcji psychopatii

*dr Krzysztof Nowakowski, Katedra Psychologii Sądowej i Psychokryminologii,
Instytut Psychologii, Wydział Filozoficzny, Akademia Ignatianum w Krakowie*

Zaburzenia sfery afektywnej należą do podstawowych symptomów psychopatycznego zaburzenia osobowości. Zdaniem wielu badaczy to właśnie deficyty obserwowane na poziomie funkcjonowania emocjonalnego (takie jak brak empatii, poczucia winy i wyrzutów sumienia, niska reaktywność emocjonalna, spłyconie afektywne) odróżniają psychopatię od innych zespołów psychopatologicznych i stanowią o jej odrębności diagnostycznej. Celem wystąpienia będzie ukazanie, w jakim zakresie zarówno klasyczne, jak i współczesne koncepcje psychopatii odnoszą do tego obszaru funkcjonowania psychicznego, jakim są procesy emocjonalne. Problematyka specyfiki procesów emocjonalnych w psychopatii zostanie omówiona w kontekście prototypowego modelu H. Cleckleya (1941/1976), koncepcji psychopatii pierwotnej/wtórnej B. Karpmana (1948), modelu dwuczynnikowego R. Hare (2003, 2008), triarchicznej koncepcji psychopatii C. Patricka i wsp. (2009), a także założeń teoretycznych narzędzi przeznaczonych do pomiaru cech psychopatycznych, w tym: Psychopathic Personality Inventory – Revised (PPI-R; Lilienfeld i Widows, 2005), Comprehensive Assessment of Psychopathic Personality (CAPP; Cooke i in., 2004), Psychopathic Personality Traits Scale (PPTS; Boduszek i in., 2016) i Elemental Psychopathy Assessment (EPA; Lynam i in., 2011). Wskazane zostanie również, w jaki sposób obszar diagnostyczny dotyczący zakłóceń funkcjonowania emocjonalnego jest uwzględniany w badaniach nad wczesnymi prekursorami psychopatii (cechy chłodu-nieemocjonalności/*callous-unemotional traits* u dzieci i młodzieży).

Strategie regulacji emocji negatywnych a natężenie dolegliwości somatycznych

dr Elżbieta Januszewska, *Katedra Psychologii Klinicznej, Instytut Psychologii, Wydział Nauk Społecznych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*

Badania psychologiczne dotyczące powiązań emocji z dolegliwościami somatycznymi pozwoliły wykazać, że istnieje kilka typowych powiązań między emocjami a doświadczaniem stanu utraty zdrowia. Stwierdzono, że istnieje związek między emocjami negatywnymi, takimi jak: złość, lęk i smutek a regulacyjnymi sposobami radzeniem sobie z chorobą. Złość jest następstwem utraty kontroli nad działaniem i wynikającą z tego frustracją. Lęk wzmacnia własną niepewność i jest reakcją na rzeczywistą lub antycypowaną izolację społeczną albo zagrożenie. Natomiast smutek jest zazwyczaj następstwem doznanej straty lub krzywdy, pojawiając się w różnych sytuacjach życiowych, ale najbardziej odczuwalny jest w tych, które miały duże znaczenie dla osobistej egzystencji. Emocje negatywne dają poczucie ciężaru oraz budzą w człowieku skłonność do złości, lęku i smutku. Regulacja emocji polega na aktywowaniu zasobów składających się z zewnętrznych i wewnętrznych procesów, które zarówno automatycznie, jak i świadomie są odpowiedzialne za modulację, ocenę i zmianę emocjonalnych reakcji w kontekście ich intensywności, utrzymania i zakończenia. Polega ona na aktywowaniu zasobów, ale jednocześnie sama stanowi dla siebie źródło do osiągnięcia celu, tzn. do stworzenia równowagi pomiędzy wymaganiami otoczenia a przeżywaniem emocji.

Zasadniczym celem referatu jest przedstawienie nieadaptacyjnych zróżnicowanych (oraz zgeneralizowanych) negatywnych strategii regulacji emocji na doświadczanie natężenia dolegliwości somatycznych. Biorąc pod uwagę kluczowe emocje negatywne (złość, lęk, smutek), których człowiek doświadcza, ich naturę, powszechność i siłę – przeprowadzono badania młodzieży (13.-18. r.ż., N = 502, próbka warstwowa) z użyciem: „Kwestionariusza Ukierunkowania Regulacji Emocji u Dzieci i Młodzieży” (aut. A. Grob i C. Smolenski 2019) oraz „Giessenowskiego Kwestionariusza Dolegliwości

dla Dzieci i Młodzieży” (aut. E. Brähler, J. Scheer 2018). Na podstawie uzyskanych wyników badań stwierdzono, że każda z wymienionych emocji wynika z innej przyczyny: złość – wynika z utraty kontroli nad działaniem; lęk – jest reakcją na rzeczywistą lub antycypowaną izolację społeczną natomiast smutek – z powodu straty lub krzywdy. Nadmierne okazywanie złości i lęku wiąże się z pojawieniem się dolegliwości układu krążenia, bólami stawów i kończyn oraz z dolegliwościami żołądkowymi. Natomiast wysokie natężenie smutku współwystępuje z nadmierną męczliwością oraz występowaniem częstych stanach przeziębieniowych. Okazało się, że objawowo wszystkie one w znacznym zakresie charakteryzują się podobieństwem: a) jeśli widzimy u młodego człowieka, jak adaptacyjnie radzi ona sobie z emocją lęku, to możemy spodziewać się dużego podobieństwa z tym, jak radzi ona sobie ze smutkiem, czy złością; b) jeśli obserwujemy u konkretnej osoby, jak nieadaptacyjnie radzi sobie z emocją lęku, to możemy spodziewać się wyraźnego podobieństwa z tym, jak nie radzi ona sobie z doświadczanym smutkiem czy złością. Wybór strategii regulacji emocji negatywnych ściśle łączy się z dolegliwościami somatycznymi doświadczanymi przez młodzież w okresie adolescencji. W przypadku posługiwania się nieadaptacyjnymi strategiami regulacji tych emocji należy spodziewać się intensywnego wzrostu odczuwanych dolegliwości w obszarach kontrolowanych układów somatycznych, a w przyszłości zapewne typowych chorób w zakresie tych układów.

Wystąpienia Uczestników

Aleksytymia – analfabetyzm emocjonalny

Kamila Dybel, *kamila.dybel@gmail.com*, Instytut Psychologii Stosowanej, Wydział Zarządzania i Komunikacji, Uniwersytet Jagielloński

Aleksytymia jest jedną z najbardziej tajemniczych zagadek psychiatrii. W swojej definicji to pojęcie obejmuje niezdolność do identyfikacji uczuć, a także do wykorzystywania języka do opisu uczuć, niezdolność do różnicowania między emocjami a ich odczuciami cielesnymi, ubóstwo w zakresie marzeń i fantazji oraz tendencję do opisywania bez końca szczegółów dotyczących danego epizodu wywołującego emocje, którą określono jako operacyjny sposób myślenia.

Celem referatu było zwrócenie uwagi na problem, jak niewiele mówi się obecnie o tym schorzeniu. Jednym z najważniejszych zamierzeń jest także zwiększenie świadomości jednostek na zachowania, jakie wykazują osoby z tą cechą osobowości, co może pomóc we wcześniejszej diagnozie. Ponadto, wystąpienie ma przybliżyć, jak wygląda codzienność osoby z aleksytymią oraz jej najbliższych, która wcale nie jest łatwa.

Na początku prezentacji, w ramach tego zagadnienia, omówiono definicję oraz klasyfikację aleksytymii, wraz z opisaniem częstości jej występowania. Następnie, podjęto próbę wskazania uogólnionych cech oraz zachowań osób zmagających się z tym problemem. Kładąc w podstawie wymienione zachowania, zostają wysunięte wnioski jak wygląda życie takich ludzi oraz skutki tego problemu. Końcowo zostaje przedstawiony najbardziej prawdopodobny model wyjaśniający źródła aleksytymii – model interakcji trzech czynników. Ostatni punkt wykładu obejmuje sprawę leczenia oraz chorób, które wiążą się/są spowodowane tym schorzeniem.

Blaski i cienie teorii atrybucji na przykładzie eksperymentu Donalda Duttona i Arthura Arona

Jan Kępiński, ul0263750@edu.uni.lodz.pl, Instytut Psychologii, Wydział Nauk o Wychowaniu, Uniwersytet Łódzki

Teorię atrybucji można uznać za jedną z bardziej znanych w naukach humanistycznych i społecznych. Wyjaśnia ona postrzeganie, wnioskowanie i przypisywanie przyczyn własnemu zachowaniu lub zachowaniu innych osób. Teoria atrybucji omawia głównie zagadnienia związane z procesami poznawczymi.

O teorii atrybucji należy również wspomnieć w związku z procesami emocjonalnymi zachodzącymi wewnątrz ludzkiego umysłu. Przyczyny tego, co przeżywa jednostka w swoich codziennych zmaganiach z rzeczywistością, może nam naświetlić dwuczynnikowa teoria emocji Stanleya Schachtera i Jerome’a Signera. Według owych badaczy, emocja pojawia się tylko i wyłącznie wtedy, kiedy zostaną spełnione następujące warunki: dojdzie do oceny zdarzenia oraz oceny reakcji fizjologicznej jednostki. Z założeń tej teorii skorzystali Donald Dutton oraz Arthur Aron konstruuując swój własny eksperyment pokazujący, iż często mylnie oceniamy źródło emocji, które przeżywamy. Cytowany prawie w każdym wiodącym podręczniku psychologii artykuł dwójki badaczy stał się prekursorem wielu pokrewnych rozważań, skupiających się na źródłach emocji oraz błędów w ich atrybucji.

Katarzyna Szczucka w swoim artykule poddaje krytyce ramy teoretyczne, mówi o błędach metodologicznych, statystycznych oraz niewłaściwej jej zdaniem interpretacji wyników badań.

Celem referatu uczyniono przedstawienie treści eksperymentu S. Schachtera i J. Signera, jego wyników i znaczenia dla wykorzystania teorii atrybucji w interpretowaniu źródła odczuwanych emocji jednostki. Poddano krytyce rzetelność przywoływanego eksperymentu pod kątem nieadekwatności przypisywania źródła emocji w oparciu o wybrane opracowania naukowe.

Emocje jednostki w kontekście interpretacji dzieł sztuki wizualnej

*Alina Chyczewska, a.chyczewska@ans-elblag.pl, Instytut Pedagogiczno-Językowy,
Akademia Nauk Stosowanych w Elblągu, www.ans.elblag.pl*

Celem pracy była próba wyjaśnienia roli emocji jednostki w interpretacji dzieła sztuki wizualnej. Przedmiotem pracy była analiza metody Herminy Feinstein, określającej zasady tworzenia metaforycznej interpretacji dzieła sztuki wizualnej – gdzie w etapie końcowym formułuje się rozbudowaną metaforę językową w reakcji na dzieło, w poszukiwaniu jego znaczenia. Metaforyczna interpretacja to trzecia część Przewodnika do oceny sztuki (The Art Criticism Guide) Herminy Feinstein, gdzie autorka zawarła praktyczny opis zastosowania swojej metody. Istotnym punktem tej metody jest pogrupowane (clustering strategy) emocji jednostki jako reakcji na dzieło. Ich analiza służy jednostce do formułowania metafory językowej, dzięki której dociera się do znaczenia dzieła. Rolę emocji w tworzeniu metafory pokazano na przykładzie badania indywidualnego (badania własne) z zastosowaniem trzeciej części Przewodnika Herminy Feinstein, tj. Interpretacji metaforycznej. Przedmiotem interpretacji były dwa obrazy Romy Ligockiej w różnych technikach malarskich: *Samotność* (1981 r., tempera, tusz, tektura, 54 x 42 cm), oraz *Podróż* (1997 r., technika mieszana, tektura, 60 x 43 cm). Rolę emocji w tworzeniu metaforycznej interpretacji obrazów wyjaśniono w oparciu o poznawcze podejście do natury emocji. Wykorzystano koncepcję skryptu emocjonalnego, jako struktury narracyjnej nadającym znaczenie przeżyciom afektywnym jednostki. Są to schematyczne struktury narracyjne, który porządkują przeżywane doświadczenia. A percepcja dzieła sztuki jest takim doświadczeniem.

O penalizacji współczucia. Analiza krytyczna przestępstwa zabójstwa eutanatycznego z art. 150 k.k.

*Magdalena Róża Krysiak, m_krysiak@yahoo.de, WPiA UŁ, Katedra Prawa Karnego,
<https://www.wpia.uni.lodz.pl/struktura/pracownicy/magdalena-krysiak.html>*

Opracowanie stanowi analizę krytyczną przestępstwa zabójstwa eutanatycznego z art. 150 k.k., zdaniem Autorki, z natury swej obciążonego swoistym grzechem pierworodnym. W polskim prawie karnym dla nietrafnego określenia zabójstwa eutanatycznego, nierzadko stosuje się bowiem zamiennie określenie „zabójstwo z litości”, sam przepis zaś esencją typizowanego zachowania czyni działanie „pod wpływem współczucia”, które winno złagodzić optykę ustawodawcy. Inny stosunek emocjonalny będziemy mieć przecież do kogoś, kto zabił w oparciu o motywety zasługujące na szczególne potępienie, czy też ze szczególnym okrucieństwem, a innej skali ewaluacji przypisywać będziemy sprawcę nieumyślnego spowodowania śmierci, czy właśnie zabójstwa dokonanego na żądanie i pod wpływem współczucia dla (najczęściej) ciężko chorej osoby.

Statystyki pokazują z kolei, że na ławę oskarżonych najczęściej trafiają osoby najbliższe tym wobec których podjęły one działania wypełniające znamiona zabójstwa eutanatycznego. Pomijając jednostkowe sytuacje nadużyć, większość z oskarżonych deklaruje, że w istocie przyświecały im współczucie i miłość do bliskich, niepozwalające im dłużej patrzeć na ich cierpienie.

Należy zatem zastanowić się, czy prawo, jak głosi sentencja, stanowione ze względu na człowieka, winno penalizować zachowania, które stanowią wyraz najwznieślijszych jego uczuć.

W celu wysunięcia postulatów de lege ferenda, zostaną z kolei poczynione uwagi prawnoporównawcze, ze szczególnym uwzględnieniem regulacji, które odmawiają penalizacji typizowanego przez komentowany przepis zachowania.

Oblicza pokory w perspektywie psychologicznej

Katarzyna Tomaszek, katarzyna.tomaszek@up.krakow.pl, Instytut Psychologii, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, <https://ipsych.up.krakow.pl/institut/>

Powszechna definicja pokory określa ją jako złożoną emocję, uczucie lub postawę wskazującą na fakt, że osoba nie przypisuje sobie specjalnego znaczenia, które czyni ją lepszym od innych, brak dumy i arogancji (Cambridge Dictionary). Jednak badacze zajmujący się pokorą uznają, że jest to konstrukt złożony, sentyment obejmujący swym zakresem zarówno komponent emocjonalny, jak i postawę (Weidman, Tracy, 2017). W czterowymiarowym modelu pokory, zaproponowanym przez Nielsen i Marrone (2018), wyróżniono takie elementy pokory jak: (1) trafną samoświadomość, (2) docenianie innych, (3) otwartość na informację zwrotną oraz (4) perspektywę transcendencji. W psychologii pozytywnej podkreśla się, że pokora jest swoistą cnotą, czy siłą charakteru, która sprzyja wzrostowi jednostki a jednocześnie jest emocją wzmacniającą prospołeczne nastawienie. Albrecht (2015) wykazał, że pokora jest emocją, która jest ważna zarówno w samo-poznaniu, jak i skuteczności w budowaniu relacji z innymi. Pokora była zwykle łączona z brakiem arogancji i dumy w stosunku do innych. Według Davisa i in. (2012) pokora nie jest czymś, co człowiek posiada „per se”, ale jest interpersonalną oceną osoby, którą tworzymy i zmieniamy nieustannie w biegu naszego życia. Badania pokazują, że ta złożona emocja ma wiele pozytywnych korelatów tj. wyższa jakość z życia, satysfakcja, akceptacja siebie. Jednak pokora posiada również swoją ciemną stronę. Niektórzy autorzy np. Yang i in. (2019) wskazują na negatywny wpływ ekspresji pokory przez liderów na ich funkcjonowanie. Wyrażanie przez nich pokory prowadziło do wyczerpania emocjonalnego, niekorzystnych wyników związanych z pracą (tj. intencję zmiany zatrudnienia) i konfliktów między pracą a rodziną. Celem wystąpienia było przybliżenie roli pokory w życiu człowieka poprzez przegląd dotychczasowych wyników badań, ukazujących różne jej oblicza.

Rola emocji w rozwoju prawa

Karolina Czapska-Małecka, *k.czapska@wpia.uw.edu.pl*, Katedra Filozofii Prawa i Nauki o Państwie, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Od lat 80. XX wieku nastąpił duży wzrost zainteresowania nauk prawnych innymi naukami, a co istotne w niniejszym wystąpieniu – naukami psychologicznymi.

W rzeczywistości, za sprawą Leona Petrażyckiego, socjologa prawa, emocje zaczęły odgrywać ważną rolę w prawie już wcześniej. Początkowo mariaż obu dziedzin nauki wydawał się niemożliwy. Twarde prawo było uosobieniem rozumu, stając się przeciwieństwem delikatnego świata emocji. Z czasem okazało się jednak, że obie płaszczyzny wspaniale się przenikają i tworzą jedną spójną całość.

W wystąpieniu zostało zaprezentowane, jak rozwijało się znaczenie emocji w naukach prawnych na przestrzeni lat. Celem prezentacji było wykazanie, że analiza prawa bez uwzględnienia jego aspektu emocjonalnego jest niepełna. Z tego względu podczas prezentacji zostaną naświetlone założenia nurtu, który zajmuje się podejściem prawnoemocjonalnym, tj. *Law and Emotions*. Ruch ten zrodził się w Wielkiej Brytanii, a dziś zainteresowanie nim rozszerza się w całej Europie, w tym w Polsce. Zastosowanie założeń tego nurtu wykazane zostanie na konkretnych przykładach, zwłaszcza związanych z problemami pracowniczymi, tj. mobbingiem.

Podczas prezentacji zostało wykazane, że prawo pracy mierzy się z wieloma problemami, które dotyczą obszarów wrażliwych psychologicznie. Bez uwzględnienia czynnika emocjonalnego, prawo nie może być stosowane, zgodnie z potrzebami jego odbiorców, pomija istotny aspekt ludzkiej egzystencji. Emocje zatem nie stoją w kontrze wobec prawa, jak początkowo uważano, ale czynią prawo pełnym, ludzkim i odpowiadającym prawdziwej naturze człowieka.

Spotkanie ze sobą – poczucie krzywdy osobistej w relacjach doświadczanych w dorosłości

Sonia Ziemia-Domańska, ziemba@pjwstk.edu.pl, *Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie*, www.pja.edu.pl

Poczucie krzywdy osobistej to stan emocjonalny, w którym zobojętnienie, cisza emocjonalna, nadwrażliwość i znieczulenie pozwalają radzić sobie z tłumionym cierpieniem. Jak pisał Jerzy Mellibruda w „Pułapce niewybaczonej krzywdy” – rany psychiczne powstają, gdy człowiek poddany jest wpływowi brutalnych działań lub dramatycznych wydarzeń uderzających w podstawy jego bezpieczeństwa i integralności psychicznej bądź fizycznej. Niezbywalnym składnikiem poczucia krzywdy są emocje o wielorakiej intensywności i jakości. Uzyskane wyniki badań klinicznych sugerują, że siła poczucia krzywdy jest cennym i głównym predyktorem wybaczenia, zaś gniewny wzorzec przeżywania krzywdy blokuje je. Niewybaczona krzywda, doświadczana wraz z nią bezsilność oraz zburzony porządek świata wewnętrznego wpływa na atrybucję określania istotnych aspektów życia. Kreuje poziom relacji, prowadzi do wielu nieadaptacyjnych wzorców zachowań. Poprzez zamknięcie się w sobie i sfrustrowane potrzeby psychiczne osoba cierpiąca zamyka się w sobie, rezygnuje z nowych kontaktów międzyludzkich, a tym samym własnego rozwoju. Zauważalnie klinicznie kształtuje się destruktywny sposób myślenia o sobie i własnym życiu oraz brak wiary, że zasługuje na miłość i szacunek. Jednak nawet wtedy, gdy tak się dzieje, w umyśle skrzywdzonej jednostki utrzymuje się symptomatyczna dychotomia myślenia o sobie. Z jednej strony dostosowania się już do negatywnego, wręcz autodestrukcyjnego myślenia spójnego ze sposobem w jakim funkcjonuje, z wizją świata, który może być lepszy. Głęboki żal i boleść uruchomione w nawykową postać czucia siebie mogą zostać złagodzone poprzez otwarcie w kojącej relacji psychoterapeutycznej oraz przebaczenia, kompensacji krzywdy.

Wpływ emocji na wybór stylu odżywiania się przez współczesnego człowieka

Zuzanna Jundziłł, *zuzanna.jundzill@gmail.com*, własna praktyka psychodietetyczna

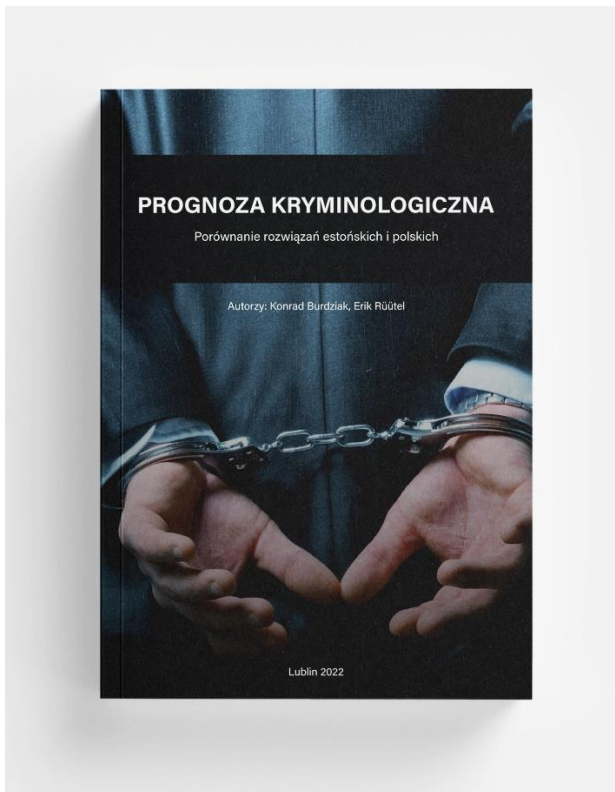
Celem prezentowanej pracy było sprawdzenie w jaki sposób emocje wpływają na wybór stylu żywienia. Emocje, które są złożonym stanem psychicznym, obejmują trzy odrębne elementy: subiektywne doświadczenie, reakcję fizjologiczną oraz reakcję behawioralną lub ekspresyjną, wywierają wpływ na wybór stylu odżywiania się. Podstawowe założenia dietetyczne kształtowane są w okresie dzieciństwa i adolescencji. Niekiedy spożywanie pokarmów stanowi jedyny sposób regulacji emocji. Dziecko naśladuje rodzica w jego metodach radzenia sobie z napięciem i stylem żywienia i wykorzystuje je w życiu młodzieńczym i dorosłym. Badania przeprowadzono w paradygmacie jakościowym – metodą studium przypadku, przy wykorzystaniu następujących sposobów zbierania materiałów badawczych: obserwacja uczestnicząca oraz wywiad skoncentrowany na problemie. Podmiotem badań była kobieta w wieku 41 lat. Badania prowadzone były przez rok w spotkaniach cyklicznych, o częstotliwości jeden raz w tygodniu. Po założonym okresie badania wykazały, iż klientka dokonywała wyborów żywieniowych pod wpływem emocji, jej styl odżywiania wywodził się z doświadczeń zdobytych w dzieciństwie. Jedzenie stanowiło sposób na regulację napięcia, chaos w rytmie dnia. Pożywienie stanowiło zaspokojenie potrzeb psychicznych, z potrzebą bezpieczeństwa i miłości na czele. Narzędzia pracy psychodietetycznej (m.in. analiza sił pola Kurta Lewina, automonitoring inaczej zwany dzienniczkiem żywienia myśli i emocji, praktyka uważności i wdzięczności), które zostały użyte spowodowały zmianę w zachowaniu klientki. Nowe umiejętności regulacji emocji wpłynęły znacząco na zmianę nawyków żywieniowych, tym samym wypierając te wyniesione z dzieciństwa. Klientka nauczyła się zaspokajania potrzeb psychicznych w inny sposób niż jedzenie. Wyprowadzone wnioski z badań wskazywały jak duży był zakres pracy przy pomocy nauki radzenia sobie z emocjami nie tylko dzieci, ale i dorosłych.

Indeks Autorów

Chyczewska A.	19
Czapska-Małecka K.	22
Dybeł K.	17
Januszewska E.	13
Jundził Z.	24
Kępiński J.	18
Krysiak M.R.	20
Litwic-Kaminska K.	11
Nowakowski K.	12
Tomaszek K.	21
Ziomba-Domańska S.	23

dr. n. prawn. Konrad Burdziak, Erik Rütel

*Prognoza kryminologiczna
Porównanie rozwiązań estońskich i polskich*

Zamówienia:

- www.wydawnictwo-tygiel.pl
- kontakt@wydawnictwo-tygiel.pl
- tel. 733 933 178 (Alicja Danielewska)
- ul. Głowackiego 35/348, Lublin
- <https://allegro.pl/oferta/prognoza-kryminologiczna-burdziak-ruutel-12012911871>

dr Dominik Flisiak

*Działalność syjonistów-rewizjonistów w Polsce
w latach 1944/1945-1950*

Zamówienia:

- www.wydawnictwo-tygiel.pl
- kontakt@wydawnictwo-tygiel.pl
- tel. 733 933 178 (Alicja Danielewska)
- ul. Głowackiego 35/348, Lublin
- <https://allegro.pl/oferta/dzialalnosc-syjonistow-rewizjonistow-flisiak-10410254828>

Wydawnictwo
TYGIEL

Zapraszamy do zapoznania się z aktualną ofertą
Wydawnictwa Naukowego TYGIEL

kontakt@wydawnictwo-tygiel.pl

www.wydawnictwo-tygiel.pl

© DZIAŁALNOŚĆ

Wydawnictwo

Wydawnictwo Naukowe TYGIEL to podmiot zrodzony z doświadczenia oraz zaangażowania zespołu osób w pełni poświęconych promocji nauki i szeroko rozumianego rozwoju.

Publikowane przez nas prace są odzwierciedleniem trendów badawczych oraz zainteresowań naukowych środowiska akademickiego.

© DZIAŁALNOŚĆ

Biblioteka Cyfrowa

Biblioteka Cyfrowa należąca do Wydawnictwa Naukowego TYGIEL zawiera wszystkie publikacje wydawane przez Wydawnictwo. Dodatkowo została przyłączona do Federacji Bibliotek Cyfrowych, dzięki czemu mogą Państwo przeglądać zbiory udostępniane na całym świecie.

© DZIAŁALNOŚĆ

Czasopisma naukowe

Wydawnictwo Naukowe TYGIEL rozpoczęło prace nad kilkoma tytułami czasopism naukowych. Więcej szczegółów wraz z aktualnym stanem prac dostępne jest w zakładce „Czasopisma naukowe”. Osoby zainteresowane współpracą prosimy o kontakt.

III Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Emocje – źródło, znaczenie, konsekwencje” odbyła się online 7 lipca 2022 roku.

Celem Wydarzenia była wymiana doświadczeń, próba wskazania nowych obszarów badawczych, integracja środowiska naukowego oraz dyskusja na temat psychologii i socjologii emocji. Podczas Konferencji poruszono zagadnienia dotyczące m.in. negatywnych emocji i ich wpływu na zdrowie, uczuć psychopatów podczas popełniania zbrodni karalnych czy analfabetyzmu emocjonalnego. Gośćmi Honorowymi Wydarzenia byli: dr Elżbieta Januszewska (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), dr Krzysztof Nowakowski (Akademia Ignatianum w Krakowie) oraz dr Kamila Litwic-Kaminska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy). Kolejnym punktem Konferencji były wystąpienia uczestników. Wydarzenie przyczyniło się do zwiększenia poziomu prowadzonych badań oraz stało się inspiracją do realizacji nowych projektów badawczych.

Organizatorem spotkania była Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL.

